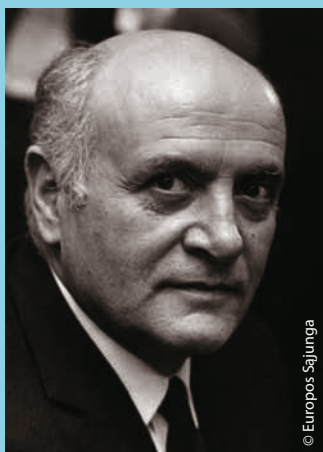

Altjeras Spinelis. Nepermaldaujamas federalistas

Altjeras Spinelis
(Altiero Spinelli) 1907 - 1986 m.

Italijos politikas Altjeras Spinelis – vienas iš Europos Sąjungos steigėjų. Jis buvo pagrindinis Europos Parlamento teikto Sutarties dėl federalinės Europos Sąjungos pasiūlymo – vadinamojo Spinelio plano – propaguotojas. Šis planas 1984 m. didžioji Europos Parlamento narių balsų dauguma buvo patvirtintas ir tai padėjo 9-ajame ir 10-ajame dešimtmėčiuose tobulinti ES sutartis.

Septyniolikmetis A. Spinelis įstojo į Komunistų partiją, už tai Italijos fašistinis režimas 1927–1943 m. jį laikė įkalintą. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui jis Italijoje įkūrė federalistų judėjimą.

Būdamas A. de Gasperio (Alcide de Gasperi), P. H. Spako (Paul Henri Spaak) ir Ž. Monė (Jean Monnet) patarėjas, A. Spinelis prisidėjo prie Europos vienijimo. Be to, jis propagavo Europos idėją akademiniame pasaulyje ir įsteigė Tarptautinių santykių institutą Romoje.

Nuo 1970 iki 1976 m. jis buvo už vidaus politiką atsakingas Europos Komisijos narys. Trejus metus Italijos Parlamente atstovavo Komunistų partijai, o 1979 m. buvo išrinktas Europos Parlamento nariu.

Ankstyvieji gyvenimo metai

Altjeras Spinelis gimė 1907 m. rugpjūčio 31 d. Romoje, socialistinių pažiūrų šeimoje. Į Italijos komunistų partijos politinę veiklą jis įsitraukė labai jaunas. 1926 m. dėl savo veiklos Komunistų partijoje buvo suimtas, B. Musolinio (Benito Mussolini) fašistinis specialusis teismas pripažino jį kaltu ir nuteisė kalėti 16 metų ir 8 mėnesius. Dešimt iš šių metų jis praleido kalėjime, o dar šešerius jo laisvė buvo apribota. Visą šį laiką jis nesutiko atsisakyti savo idėjų ir atgailauti, nors dėl to jam ir būtų buvusi suteikta malonė. Kalėjime A. Spinelis su užsidegimu studijavo ir tapo karštu viršvalstybinės integracijos šalininku. Jis kritikavo kai kurias politines Komunistų partijos nuostatas. Nusivylimas Komunistų partija ir įžvalgos, įgytos studijuojant, paskatino jį pasitraukti iš komunistų gretų ir prisidėti prie federalistų. Jo federalistinės idėjos pradėjo formuotis tuo metu, kai jis buvo laikomas nelaisvėje nedidelėje Ventotenės saloje. A. Spinelis vis labiau įsitikino, kad visą Europą apimantis federalistų judėjimas padėtų įveikti pragaištingą nacionalizmą.

Ventotenės manifestas

Būdamas Ventotenėje, A. Spinelis perskaitė kelių federalizmo teoretikų darbus. Įkvėptas jų minčių ir idėjų, kartu su kitais politiniais kaliniais jis parengė Ventotenės manifestą, kuriame išdėstė savo federalistinės vizijos esmę ir pateikė Europos ateities perspektyvas. Šis manifestas yra vienas pirmųjų dokumentų, kuriame keliama Europos konstitucijos idėja. Manifeste, kuris iš pradžių buvo pavadintas „Laisvos ir vieningos Europos siekis“, teigiama, kad bet kokia pergalė prieš fašistinę santvarką būtų bevertė, jei po to nebūtų sukurta kita senosios Europos suverenių tautų (valstybių) sistema, kurioje valstybės sudarytų skirtingus aljansus. Tai baigtųsi tik kitu pasauliniu karu. Manifeste pasiūlyta sukurti viršvalstybinę Europos valstybių federaciją, kurios pagrindinis tikslas būtų Europos valstybes suvienyti taip, kad vėl pradėti karą būtų nebeįmanoma.

Federalistų judėjimas

1943 m. A. Spinelis buvo paleistas į laisvę. Jo parašyti darbai tapo Europos federalistų judėjimo (it. Movimento Federalista Europeo), kurį jis įkūrė tais pačiais metais, programa. Likusiais 5-ojo dešimtmečio metais ir 6-ajį dešimtmetį A. Spinelis atkakliai skleidė federalistinę suvienytos Europos idėją. Šiuo laikotarpiu jis kritikavo tai, kad nebuvo pasiekta reikiamos pažangos integruojant Europą. Jis manė, kad tarpvyriausybiniis bendradarbiavimas išlaikant visišką nacionalinį suverenumą tokiose organizacijose kaip Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija ir Europos Taryba yra nepakankamai aktyvus. Dėl šios priežasties jis tvirtai rėmė tolesnę integraciją. Pavyzdžiui, kaip tuometinio Italijos Ministro Pirmininko Alcides de Gasperio politinis patarėjas, įtikino jį siekti, kad būtų įkurta Europos gynybos bendrija, tačiau ši iniciatyva, dideliame A. Spinelio nusivylimui, galiausiai žlugo.

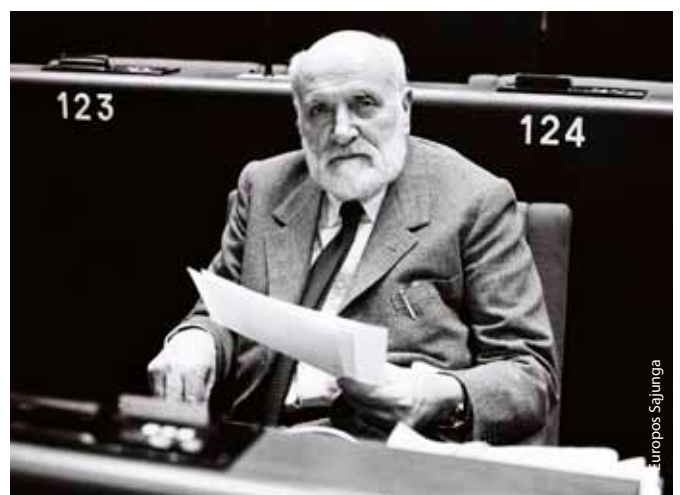
„Krokodilo klubas“

7-ajame dešimtmetyje A. Spinelis dirbo vyriausybės patarėju ir tyrėju, Romoje įsteigė Tarptautinių santykių institutą, o nuo 1970 iki 1976 m. buvo Europos Komisijos narys. 1979 m. jis buvo išrinktas Europos Parlamento nariu. Būdamas Europos Parlamento nariu, jis ir vėl pasinaudojo galimybe skleisti savo federalistinę Europos viziją. 1980 m. kartu su kitais federalistinių pažiūrų Europos Parlamento nariais įsteigė „Krokodilo klubą“, taip pavadintą vieno Strasbūro restorano, kuriame jie dažnai lankėsi, vardu. „Krokodilo klubas“ norėjo parengti naują Europos sutartį. Klubo nariai pateikė pasiūlymą Europos Parlamentui sudaryti specialų komitetą, kuris parengtų pasiūlymą dėl naujos Europos Sąjungos sutarties, kuri prilygtų Europos konstitucijai.

Spinelio planas

1984 m. vasario 14 d. Europos Parlamentas didžiaja balsų dauguma priėmė jo pasiūlymą ir patvirtino Europos Sąjungos steigimo sutarties projektą, vadinamąjį Spinelio planą. Nors nacionaliniai parlamentai neįstengė patvirtinti sutarties, šis dokumentas tapo 1986 m. priimto Suvestinio Europos akto, kuriuo nacionalinės sienos buvo atvertos bendrajai rinkai, ir 1992 m. Maastrichto sutarties, kuria įsteigta Europos Sąjunga, pagrindu. A. Spinelio entuziazmas įtikino Prancūzijos Prezidentą Fransua Miteraną (Francois Mitterrand), kad reikia paskatinti Prancūziją atsisakyti priešiško tarpvyriausybiniam požiūriui į Europą. Tai paskatino nemažai Europos vyriausybių spartinti Europos integracijos procesą.

Nors ne visos Altjero Spinelio plataus užmojo idėjos tapo tikrove, jis nepaliaujamai siekė savo tikslo – sudaryti viršvalstybinę Europos vyriausybę, kad ateityje būtų išvengta karų, o šio žemyno šalys būtų sujungtos į vieningą Europą. Jo mintys įkvėpė daugelį Europos Sąjungos pokyčių, visų pirma susijusių su svarbiu Europos Parlamento galių didinimu. O federalistų judėjimo dalyviai teberengia reguliarius susitikimus mažytėje Ventotenės saloje. Altjeras Spinelis mirė 1986 m., jo vardu Briuselyje pavadintas pagrindinis Europos Parlamento pastatas.

A. Spinelis 1984 m. Europos Parlamente po jo federalinės Europos plano patvirtinimo.